

Слободяник Вікторія Юрївна,
слухач ННІЗДН Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри
публічного управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук *Дорогих В. М.*

РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ

Корупція (від лат. corrumpere – псувати) – протиправна діяльність, яка полягає у використанні службовими особами їх прав і посадових можливостей для особистого збагачення; підкупність і продажність громадських і політичних діячів [1].

Досвід боротьби з корупцією – як вітчизняний, так і світовий – засвідчує, що знищити її повністю як соціальне явище неможливо. Реальною метою антикорупційної політики можуть бути зменшення рівня та локалізація корупції в суспільстві, зміна її характеру, обмеження її впливу на соціально-політичні та економічні процеси [2].

Як свідчить міжнародний досвід, дієва антикорупційна стратегія повинна бути логічно вибудованою цілісною системою, яка складається із взаємозалежних елементів, серед яких, насамперед:

- ефективне антикорупційне законодавство;
- автономний (незалежний) спеціальний державний орган по боротьбі з корупцією;
- сталий економічний розвиток країни;
- нетерпимість корупції з боку населення держави, залучення його до участі у реалізації державної антикорупційної політики.

За висновками експертів, в Україні найвищий рівень корупції спостерігається у сферах діяльності, пов'язаних з державними закупівлями, ліцензуванням, квотуванням, бюджетними трансфертами тощо. У зв'язку із цим, особливої актуальності набувають питання постійного антикорупційного моніторингу найуразливіших у цьому плані ділянок сектору безпеки, а також запровадження якісно нової системи рекрутингу кадрів силових структур [3].

Національна поліція України – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України згідно із законом. Правові засади організації та діяльності поліції, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в поліції визначено Законом України «Про Національну поліцію».

Слід зазначити, що на підставі зазначеного Закону Національна поліція протидіє зовнішнім і внутрішнім корупційним проявам, зокрема:
а) згідно з п. 9 ч. 1 ст. 26 наповнює та підтримує в актуальному стані

бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС, стосовно зареєстрованих кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень, осіб, які їх учинили, та результатів розгляду цих правопорушень у судах; б) на підставі п. 9 ч. 8 ст. 51 повноваження члена поліцейської комісії припиняються у разі застосування до нього заходів адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією; в) якщо йдеться про конкурс на посаду поліцейського, то особа, яка бажає взяти участь у такому конкурсі, подає у визначеному порядку до поліцейської комісії документи, у тому числі: письмову заяву про участь у конкурсі, в якій також зазначається про надання особою згоди на проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» і на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI; декларацію за формою, визначеною Законом України «Про запобігання корупції» (ч. 1 ст. 54);

г) на поліцейських поширюються обмеження, визначені Законом України «Про запобігання корупції», Законом України «Про Національну поліцію» та іншими законами України, зокрема не може бути поліцейським особа, до якої було застосовано заходи адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією (ч. 1 та п. 5 ч. 2 ст. 61);

г) поліцейський звільняється зі служби в поліції, а служба в поліції припиняється у разі набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, або кримінального правопорушення (п. 10 ч. 1 ст. 77).

Слід уточнити, що реалізація повноважень у сфері протидії корупції здійснюється Національною поліцією не тільки на підставі Закону України «Про Національну поліцію», але й КПК, низки інших законів і підзаконних нормативно правових актів. Такі повноваження передусім забезпечують: по-перше, органи досудового розслідування у процесі розслідування корупційних та інших злочинів; по-друге, підрозділи внутрішньої безпеки. Зокрема, відповідно до п. 5 Положення про Національну поліцію від 28.10.2015 вона забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції, порушень законності, службової дисципліни і контроль за їх реалізацією в центральному органі управління Національної поліції, територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління [4].

Згідно антикорупційної програми МВС на 2020–2022 роки, проблему зниження рівня корупції в системі МВС передбачається розв'язати шляхом об'єднання зусиль керівництва Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України, Національної поліції, Державної прикордонної служби України, Державної служби

України з надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби України, а також керівників закладів, установ і підприємств, що належать до сфери управління МВС, та громадських організацій, спрямованих на продовження здійснення заходів у сфері антикорупційної політики, які розпочалися у 2016 році, за такими пріоритетними напрямками:

забезпечення системного підходу до запобігання і протидії корупції;

реалізація антикорупційної політики в кадровому менеджменті, формування негативного ставлення до корупції, навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування;

здійснення заходів щодо дотримання вимог фінансового контролю, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;

запобігання корупції у сфері публічних закупівель, посилення ефективності управління фінансовими та матеріальними ресурсами, розвиток та підтримка системи внутрішнього аудиту;

удосконалення процесу надання адміністративних послуг;

участь у реалізації заходів, що належать до компетенції МВС, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05 жовтня 2016 року № 803-р, та Стратегії комунікацій у сфері запобігання та протидії корупції, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2017 р. № 576-р.;

співпраця з громадськістю та міжнародними організаціями щодо здійснення антикорупційних заходів [5].

Список використаних джерел

1. Основні засади запобігання корупції. URL: <https://golos.kyivcity.gov.ua/news/4937.html>.

2. Гаман П.І. Антикорупційна державна політика: Проблеми та перспективи розвитку, Київ, 2018. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/3.pdf.

3. Міжнародний досвід боротьби з корупцією в секторі безпеки: висновки для України. Аналітична записка, 2015. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/mizhnarodniy-dosvid-borotbi-z-korupcieyu-v-sektori-bezpeki>.

4. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і в органах місцевого самоврядування : монографія / Нац. акад. держав. упр. при Президентові України, Нац. акад. внутр. справ ; ред.: Ю. В. Ковбасюк, В. Л. Федоренко. Київ : Ліра-К, 2016. 524 с.

5. Антикорупційна програма МВС на 2020–2022 роки. URL: https://mvs.gov.ua/ua/pages/7250_ANTIKORUPCIYNA_PROGRAMA_MVS_Ukraini_na_2020__2022_roki.htm.